

La Braşov, un surâs în plină iarnă

(Costin Popa – 5 decembrie 2014)

S-a încheiat cea de-a XII-a ediție a Festivalului Internațional de Operă, Operetă și Balet, pe care Opera din municipiul de sub Tâmpa îl organizează tradițional, în colaborare cu Primăria și Consiliul Local Braşov. Pe parcursul lunii noiembrie, „Falstaff” de Verdi, o Gală de operă, spectacole intitulate „Farmecul operetei maghiare” și „Seara operetei și musical-ului” au fost manifestările care au prefațat noua producție a operetei „Țara surâsului” de Lehár, oferită în două serate consecutive, la sfârșitul festivalului. Au fost satisfăcute astfel toate gusturile, iar melomanii braşoveni au avut de ce să fie mulțumiți.

Pentru premiera cu „Țara surâsului”, conducerea Operei Braşov și directorul artistic Ovidiu Mezei l-au invitat ca regizor pe Tiberius Simu, apreciat tenor și, în ultima vreme, autor al unei reușite puneri în scenă a operetei „Văduva veselă” la Opera Națională Română din Cluj-Napoca. În plină desfășurare a carierei solistice, Simu a decis să-și amintească de prima dragoste, din timpurile absolvenței facultății de regie de teatru muzical.

În conturarea personalității artistice a lui Simu, simbioza celor două atu-uri, de interpret și regizor, aduce benefice rezultate. Este o îmbinare fericită pentru mizanscenele lirice, în care – în multe situații – când sunt abordate de regizori de teatru de proză sau chiar de unii specializați, se ajunge la rezolvări parțiale. Viziunile scenice ale lui Tiberius Simu respiră împreună cu vocile, cu orchestra, cu tramele, într-o deplină coerență. Este idealul, confirmat și acum, la Braşov.

Tiberius Simu – Rodica Garștea – Corina Dumitrescu, o schipă de succes

Rodica Garștea
și Tiberius Simu

A fost o montare clasică, cu joc de scenă atractiv și convingător, venit din partea unor personaje bine individualizate, într-o atmosferă potrivită celor două lumi în care se desfășoară acțiunea, la Viena și Pekin. Mișcările sunt diverse și animate, cu suport remarcabil prin coregrafia semnată de cunoscuta și prețuita artistă Corina Dumitrescu. Aveam să descopăr că balerinii (Iulia Coșeru și Dorin Mirea) care dansează în timpul uverturii și îi însoțesc tot timpul, simbolic, pe cei doi îndrăgostiți, sunt figurinele animate ale cadoului oferit de Sou-Chong iubitei Lisa, o statueta străveche, cu puteri de talisman. Culorile albastru și galben sunt cele care îi reprezintă pe Sou-Chong și Lisa, iar vălul dragostei îi înconjoară, se desface și se reface, accentuând sugestiv evoluția conflictului.

Și pentru că am vorbit despre coregrafie, trebuie amintite scurtele și expresivele dansuri ale celor patru mirese destinate prințului chinez (Clar de lună, Libelula, Fluturașul zglobiu, Rândunica), costumate în roșu. Văluri vapoase, un evantai uriaș, coada lungă de păr împletit a „rândunicii” subliniază specificul. Nu le uit pe cele opt balerine, Diana Drăgan, Cristina Rotundu, Melania Condoiu, Mihaela Fărcășanu (în prima seară), Alexandra Scriminț, Meda Enăcache – asistenta de coregrafie, Miruna Moldoveanu, Nicoleta Sasu (în cea de-a doua).

O bună notare trebuie neapărat făcută pentru mișcările de artă marțială ale interpretelor în travesti ale Eunucului șef, Andreea Gurguiatu și, îndeosebi, Andromeda Nemeș, inspirate de Adrian Silivestru, instructor școlit în China.

Corina Dumitrescu
și Tiberius Simu

Alături de coregrafia Corinei Dumitrescu, scenografia Rodicăi Garștea a fost, și ea, o încântare. Un set de panouri mobile au constituit fundalul unic, aducând variație și... economicitate. Dacă, pe uvertură, austeritatea (à-la-Robert Wilson) a fost dominantă, actul vienez a impresionat prin desene sugerate de pânzele lui Gustav Klimt, combinate cu idei de gravuri extrem-orientale. La Pekin, oglinzile luminate și ornate au fost cheia de boltă, pentru ca decorul de final să reamintească separația între cele două civilizații, care îi izolează pe eroi. Binevenite au fost mulțumirile pe care scenografa le-a prezentat, în programul de sală, lui Șerban Iuca, „pentru pictura unică a decorului”. Rodica Garștea a semnat și design-ul costumelor, mai reușite, mai variate coloristic în actele al doilea și al treilea.

În ambianță, importante au fost și luminile, pe care Tiberius Simu le-a lucrat cu minuție, dese schimbări fiind reflecții ale stărilor de spirit.

Pentru final, în clipa despărțirii celor doi îndrăgostiți, regizorul a intervenit – contrazicându-l pe Lehár – și a propus un viitor nou cuplu Gustav – Micuța Mi. Vor rămâne ei în China alături de Sou-Chong..., vor merge la Viena împreună cu Lisa...? A rămas ca imaginația noastră să lucreze. În orice caz, happy-end-ul tipic de operetă a fost asigurat.

Două distribuții echilibrate

Pentru rolurile principale, au fost asigurate două distribuții, ceea ce înseamnă că Opera Brașov este bine încadrată solistic.

Visătoarea Lisa (soprană) a primit din partea Valentinei Mărgăraș experiența și raționalitatea, iar din cea a tinerei Cristina Coatu, proștețimea și elanul. Ambele artiste au cântat cu glasuri strălucitoare, la prima strecurându-se un vibrato mai larg și sunete întrucâtva stridente în registrul acut, iar la cea de-a doua o emoționalitate sporită în primele secvențe ale operetei, depășită mai apoi, pe măsură ce încrederea în sine s-a instaurat. A fost un parcurs așteptat în condițiile debutului și tinereții Cristinei Coatu, a cărei rotunjime de emisie sonoră pe întregul ambitus trebuie urmărită în continuare ca țintă de perfecționare. La fel ca și siguranța extrem-acută.

Tenorii care l-au întruchipat pe Prințul Sou-Chong, Mihai Irimia și, respectiv, Liviu Iftene au reprezentat atribuiri valabile în „cast”. Fiecare cu personalitatea și calitățile sale. Cu numitor comun ținuta de vedete de operetă. Irimia a cântat cu patos și poezie, în pofida unei timbralități mai opace, cu un vârf în celebra arie „Tu ești iubirea mea și, fără ea, eu aș pieri”, interpretată cu patină lirică vieneză, în care fraza „Iar dacă-i vis mincinos, eu tot îl cred fiindcă minte frumos”, lungă și expansivă, a fost impecabilă din unghiul cursivității. Și repriza ariei a emoționat.

Nuanțat a cântat Liviu Iftene, ascunzând – pe cât posibil – nazalizările acute sau unele sunete „deschise”. Cu cânt moale, a creat o armonioasă atmosferă în delicatul duet „al ceaiului”, în compania Cristinei Coatu, și ea o sensibilă artistă. Cu ironie fină și subtil, a susținut dialogul cu cele patru prietene, Alina Ichim, Mihaela Marele, Anca Manea, Geanina Tomescu. Ca detaliu, dacă atacul înalt al amintitei fraze „Iar dacă-i vis mincinos...” ar fi fost mai puțin vehement, omogenitatea ar fi avut de câștigat.

Rolul Micuței Mi a revenit sopranelor Corina Klein și Iuliana Stârlea, ambele cu glasuri agile de subretă, cea de-a doua câștigând și duelul cu orchestra în registrul central-grav.

Pentru Conte Gustav von Pottenstein, din nou doi interpreți, tenorii Mugurel Oancea, Claudiu Bugnar, ca și pentru Doamna Hardegg (Iulia Pârlea, Mariana Tomescu) sau personajul Generalul (Aurel Aron, Paul Tomescu). Bătrânul păzitor al legilor sacre, Thondup, a fost bas-baritonul Cristian Fieraru, excelent sonor și ca proiecție de voce. În alte roluri, au fost distribuiți Mugur Curelaru (Contele Ferdinand Lichtenfels), Dorin Iuga (Consulul) și Mihai Burlacu (Valetul).

Totuși, cred că atenția trebuie îndreptată în continuare către fluența succedării replicilor și evitarea micilor erori de rostire a textului.

La pupitru, dirijorul Traian Ichim a tălmăcit partitura cu bună cunoaștere stilistică a ritmurilor lui Franz Lehár, în seara a doua obținând din partea Orchestrei și Corului pregătit de Ciprian Țuțu o mai mare concentrare și închegare a întregului, în care îndeosebi „cordarii” s-au distins prin frumoase și evocatoare sonorități.

„Țara surâsului” brașoveană rămâne un spectacol de văzut, de aplaudat. Păcat că – aflu „pe surse” – următoarea reprezentație va fi abia în martie. Lăsând la o parte rodajul, care va fi practic redus la minimum și faptul că bunele practici deprinse la repetiții, la primele două spectacole se vor dilua, trebuie tras un semnal preventiv, valabil nu numai pentru Brașov, dar și pentru alte teatre lirice din țară. Conducerile sunt obligate să asigure valorificarea cu regularitate a muncii depuse de soliști, de ansambluri. Pentru consolidarea lor profesională. Și spre bucuria publicului.

Până una – alta, după două operete, îl așteptăm pe Tiberius Simu să-și încerce forțele și în montarea unui titlu de operă, marea sa specialitate pe linie de cânt.